

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwijscentrum Starrebos

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 28 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 11 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie in de peutergroep van kinderdagverblijf Starrebos.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken nauw samen met de inbandige basisschool. Er zijn doorgaande lijnen in het aanbod, het pedagogisch handelen en in de zorg en begeleiding.

Ouders geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Kinderopvangorganisatie:
Kinderopvangorganisatie Samenwijs
Opvang

LRK-nummer: 597607680

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De informatie over de ontwikkeling van de peuters, kunnen de pedagogisch medewerkers nog beter vertalen naar de planning van doelen en activiteiten en naar het handelen. Het is nu niet duidelijk of het thematisch aanbod en de begeleiding van de peuters goed passen bij wat de peuters nodig hebben en bij de (eventuele) achterstand die zij moeten inhalen.

De pedagogisch medewerkers kunnen de peuters meer uitdagen om nieuwe dingen te leren en om taal te gebruiken.

Met de inrichting van de ruimte kan de taalontwikkeling nog beter worden gestimuleerd.

Er worden geen doelen gesteld, die de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden (spelen, gedrag, taal, rekenen en bewegen) zouden moeten halen aan het einde van de voorschoolse periode. Dit is zowel op individueel, groepsniveau als op locatieniveau van belang.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de peutergroep van kinderdagverblijf Starrebos, verder te noemen peutergroep Starrebos.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinator, locatiemanager en de directie van het kindcentrum.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, de houder van de kinderopvangorganisatie en de directie van het kindcentrum.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peutergroep Starrebos.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie in peutergroep Starrebos op verschillende onderdelen als Voldoende. Een standaard is als Goed gewaardeerd. Op enkele onderdelen kunnen nog stappen gezet worden om de kwaliteit te verbeteren.

Context

Peutergroep Starrebos is onderdeel van Kinderdagverblijf (KDV) Starrebos en is samen met buitenschoolse opvang (BSO) Starrebos en basisschool Starrebos gevestigd in Samenwijscentrum Starrebos te Hilvarenbeek. Kinderdagverblijf (KDV) Starrebos is onderdeel van kinderopvangorganisatie Samenwijs opvang. De opvang vindt plaats in vier stamgroepen.

Het kinderdagverblijf biedt minimaal 16 uur per week, gedurende 40 weken, voorschoolse educatie aan. Dit aanbod is verspreid over vier dagen van vier uur. Hiermee krijgen alle kinderen vanaf het moment dat ze 2,5 jaar zijn tot zij het vierde jaar bereiken (in anderhalf jaar), 960 uur ve aangeboden.

De onderzochte peutergroep telt twee doelgroepeuters.

De gemeente Hilvarenbeek heeft geen resultaatafspraken gemaakt met de schoolbesturen over vroegschoolse educatie.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peutergroep Starrebos.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP6 Samenwerking			✓

Toelichting Ontwikkelingsproces

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als Kan beter.

De voorschool gebruikt een aanpak gericht op de vve-domeinen taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek, maar er zijn verbeteringen nodig. De vertaalslag van de (globale) themaplanning naar doelgerichte (op de tussendoelen gebaseerde) week- en dagplanningen, ontbreekt. Ook is niet zichtbaar in de planningen hoe de pedagogisch medewerkers het aanbod afstemmen op verschillen in leeftijd en ontwikkeling tussen de peuters (differentiatie). Dit alles zit voornamelijk in de hoofden van de pedagogisch medewerkers. Verder liggen er kansen om de speelleeromgeving krachtiger in te richten. Bijvoorbeeld door de hoeken meer te betrekken bij het thema zodat de peuters meer uitgedaagd worden om gevarieerd spel en de bijbehorende taal/woordenschat te gebruiken. Maar ook door te zorgen voor een inrichting en voor materialen die de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid stimuleren (schrijfmaterialen, themawoorden, labels, materialen om te wegen, meten, enz.).

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers hebben voldoende zicht op hoe de peuters zich ontwikkelen. Het intakegesprek met de ouders geeft de voorschool een eerste beeld van waar de peuters staan. Hierna volgen de pedagogisch medewerkers systematisch de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een observatie-instrument.

Er is regelmatig overleg met de intern begeleider van het kindcentrum en met ouders over de ontwikkeling van de kinderen. Als het nodig is, worden er handelingsplannen opgesteld voor individuele kinderen. Deze zijn in ieder geval beschikbaar voor de doelgroepeuters.

Er liggen ook aandachtspunten. In de eerste plaats kunnen de beschikbare ontwikkelingsgegevens explicieter gebruikt worden bij de begeleiding van groepjes en/of individuele peuters van wie de ontwikkeling achterblijft of dreigt te blijven, of juist voorloopt. Dit aandachtspunt sluit aan bij de verbeterpunten genoemd onder standaard OP1 en OP3. Verder kan de begeleiding van de doelgroepeuters in de groep planmatiger plaatsvinden.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Kan beter.

De pedagogisch medewerkers slagen er in een veilige en prettige sfeer te creëren, zodat de voorwaarden aanwezig zijn voor de kinderen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. In de ruimte zijn gevarieerde materialen aanwezig waarmee de kinderen kunnen spelen. De pedagogisch medewerkers bieden structuur aan de hand van routines en een duidelijk dagritme.

Naast deze positieve punten liggen er ook kansen om het pedagogisch-educatief handelen te versterken. Tijdens de kringactiviteit en het vrij spelen zien we dat kinderen snel de aandacht verliezen. De pedagogisch medewerkers kunnen de actieve betrokkenheid van de peuters meer stimuleren. Bijvoorbeeld door instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd beter afstemmen op de verschillende ontwikkelingsniveaus van de peuters. Het helpt hierbij om vooraf (meer) activiteiten in te plannen die gericht zijn op de doelen voor groepjes en individuele peuters. (Zie ook de toelichting onder OP1 en OP2). Hierbij is het voor de pedagogisch medewerkers een aandachtspunt om de kinderen uit te dagen tot mondelinge communicatie. We zien dat vooral de pedagogisch medewerkers aan het woord zijn en veel gesloten vragen stellen. Zij kunnen meer stimuleren dat peuters mondelinge taal (waaronder de themawoorden) gebruiken en met elkaar in gesprek gaan. Ook ligt er een kans om de speelleerhoeken (waaronder ook de boekenhoek) aan het thema aan te passen waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. In het pedagogisch beleid en de ouderinformatie lezen we dat dit ook de bedoeling is, maar we zagen dit tijdens de observaties niet terug.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als Goed.

We waarderen de samenwerking als Goed omdat er binnen Samenwijscentrum Starrebos een nauwe samenwerking is tussen KDV Starrebos en de basisschool. Deze samenwerking heeft geleid tot een gezamenlijke visie op leren en ontwikkelen en tot verschillende doorgaande lijnen. Bijvoorbeeld op het gebied van het pedagogisch klimaat en het pedagogisch handelen, het (thematisch) aanbod en de zorg en begeleiding. Ook volgen de medewerkers van het kinderdagverblijf met het basisschoolteam scholingen en studiedagen en voeren zij regelmatig gezamenlijk overleg over de verdere ontwikkeling van de kinderopvang en het onderwijs in Samenwijscentrum Starrebos.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

Toelichting Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

Deze standaard kan beter omdat peutergroep Starrebos onvoldoende nagaat of de individuele groei aan het einde van de voorschool naar verwachting is. De peutergroep stelt zich weliswaar als doel dat de kinderen goed mee moeten kunnen doen op de basisschool, maar specificeert dit doel niet nader in haar pedagogisch beleidsplan. Ook is dit niet nader uitgewerkt voor de verschillende ontwikkelingsgebieden. Daardoor kan peutergroep Starrebos niet vaststellen of (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als Voldoende.

Peutergroep Starrebos heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van de peutergroep evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan. Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Er ligt voor de leiding een kans om het zicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verdiepen. Bijvoorbeeld door het evaluatie-instrument aan te vullen met kwaliteitsaspecten die specifiek gericht zijn op het geven van voorschoolse educatie aan geïndiceerde peuters.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van het kinderdagverblijf om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als Voldoende.

De leiding van de peutergroep verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Het doet ons goed de positieve bevindingen van de Inspectie te lezen. Samenwijs wil alle kinderen optimale kansen bieden in de ontwikkeling van de eigen competenties, vaardigheden en talenten. Onze identiteit wordt gekenmerkt door één doorgaande ontwikkellijn van kinderen van 0 tot 13, en daar zijn we trots op. Het is fijn dat de Inspectie dat in haar bevindingen herkent.

De aandachtspunten die in het rapport worden genoemd pakken we op. Het maken van een concrete weekplanning en expliciteren van ontwikkelgegevens van de kinderen gebeurt al, maar kan soms nog beter. Toch wil Samenwijs bewust niet spreken over 'resultaten' of 'toetsen', omdat we – in lijn met onze pedagogische visie – de ontwikkellijn als uitgangspunt nemen. Die stellen we vast door middel van meerdere observaties voor ieder kind (niet door een momentopname/toets).

We doen in algemene zin geen afbreuk aan de bevindingen van de Inspectie, maar een deel van haar aanbevelingen uit het rapport kan worden verklaard door een eenmalige wisseling van personele bezetting van de VE binnen het Kindcentrum. Hierdoor maakte de medewerker niet altijd een passende keuze, wat werd geconstateerd. In algemene zin nemen we dat – hoe medewerkers elkaar opvangen bij uitval en wisselingen van team – ook mee als leerpunt.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

